

UNIVERSITETET
I OSLO

ARKIV

KOPI

Elsebeth Basberg
Averøen gård
3500 Hønefoss

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER

*Oldsaksamlingen, Vikingskipshuset, Myntkabinettet,
Etnografisk museum
Frederiks gate 2
0164 Oslo*

*Besøksadresse
Frederiks gate 3*

Deres ref:

Vår ref: 00/7229-1

Saksbehandler: IVM

Telefon: 22 85 95 66

Telefaks: 22 85 19 38

E-mail: i.h.v.muller@iakn.uio.no

21. mars 2000

Middelalderfunn fra Averøen gård, Ringerike, Buskerud. MA 1999/25.

To av funnene omfatter bunndel av kar av keramikk av middelaldersk type, antagelig engelsk eller dansk. Det er svært uvanlig med slike funn utenom de middelalderske bykjerne. De gir samtidig god indikasjon på middelaldergården på Averøen. Vedlagt følger ØK-kartutsnitt for markering av funnstedet. Dersom det er ulike funnsteder for det totale innleverte materiale, bes dette avmerket. Kartutsnittet/kartutsnittene bes returnert i vedlagte svarkonvolutt.

Gjenstandene er nå til fotografering. De vil deretter bli behandlet som innkomne funn, men det er ikke avklart om museet trenger å beholde alt. Spørsmålet er derfor om det er ønskelig å få noen av gjenstandene tilbake til gården. Jeg hører gjerne om dette.

Med vennlig hilsen

Inger Helene Vibe Müller
Inger Helene Vibe Müller

Funn fra Averøen gnr. 48, Ringerike kommune, Buskerud. MA 1999/25.

Undertegnede var i mai 2000 på Averøen gård for å få opplysninger om funnkontekst for gjenstander som avdøde Trygve Basberg hadde levert Karl Vibe Müller. Det var innhentet tillatelse til at Svein Nils Folgerø ble med for om mulig å påvise funnlokaliteter.

De innleverte funn omfatter diverse gjenstander av jern samt to skår av middelalderkeramikk. Det var særlig de to sistnevnte som det var ønskelig å kjenne konteksten til. Elsebeth Basberg har fått skriftlig tilbakemelding om funnene, se kopi av brev av 21. mars 2000. Funnene er dessuten fotografert, kopier vedlagt, men ikke katalogisert.

25. juli 2003

Inger Helene

Årsmån 27/3 - 2000

Kære Inger Helene :

Angående de 2 keramiske fûmm kan jeg desværre ikke oplyse mere om fûmmsted. De flint og alle fûmm og jerngenstande er jo gjort på nordsiden av gården. Det ved jeg held sikkert - fordi jeg selv har været med til at finde genstandene.

Jeg ved at Torgne på faldt lidt flint syd for gården - og at han da nærliggende på har fundet keramikken der, men det bliver bare det - og kan altså næppe være relevant. Jeg kan derfor ikke markere de fûmm på vedlagte kort. Jeg kan markere for flint og jern - men det ved du nærliggende allerede.

Jeg vil nærliggende ønske os om at gjengældelse tilbage - men tænker ikke havde det drejer sig om, så det kan vi eventuelt komme tilbage til senere.

Jeg beklager, at du ikke får de oplysninger, du ønsker - men av og til bliver tiden for en, og det bliver for sent - havde Torgne kendt ville, vi vidst mere.

Beste hilsener
Evelinde Sophie.

Dette dokumentet har et for stort format til å kunne skannes i sin helhet.

For innsyn ta kontakt med arkivet ved Kulturhistorisk museum:

postmottak@khm.uio.no

CJ 50-5-3

566

- Markslagsgrense
- A Lettbrukt dyrka jord og dyrkingsjord
- B Mindre lettbrukt dyrka jord og dyrkingsjord
- S Særs høg bonitet for skog
- H Høg bonitet for skog
- M Middels bonitet for skog

- ⊥ Vassjuk skogsmark
- + Plantemark for skog
- Tvilsom plantemark
- Blokkrik dyrkingsjord
- T Sjødrenert dyrkingsjord
- II Tørr sand og grusavleiring

ARKIVKOPI
MÅ IKKE FJERNES FRA
UNIVERSITETETS OLDSAKSSAMLING

Naboblåd

CH050/2	CJ050/1	CJ050/2
CH050/4	CJ050/3	CJ050/4
CH050/2	CJ050/1	CJ050/2

MA 1999/25

566

-28 800
235 200

(LIBAKKE)

GJ 049-5-1

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER, OLDSAKSAMLINGEN
Postboks 6762 St. Olavs plass, 0130 OSLO.

Telefon: 22859924

Telefaks: 22859920

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER Universitetet i Oslo	
Saksb. IKM	Kopi 11 DES. 2001
Ark.: 0605-1	
Saksnr. 00/7229	Dok.nr.: 2

ARKIV

Saks nr: 99 / 5511Aks nr: 99 / 157 Innlevert av: _____

Adr: _____

I samband med (funn) _____ på

Gårdsnavn, gårds- og bruksnr: AVERØEN (1/42, 46) ikirkesogn(s), prestegjeld (p), kommune(k), fylke: RINGERIKEKOMMUNE

ville vi være takknemlig for å få vite:

Finnerens navn: FUNNENE ER GJORT AV FAMILIENFinnerens adresse: AVERØEN BASBERGGrunneierens navn: ELSEBETH SWANNE BASBERG BRUNGrunneierens adresse: AVERØEN GÅRD 3519 HÅNEFOSSHar funnstedet noe særlig navn? NEI

Hva slags mark og lende (åker, hage, skog, ur, strand, vann e.l.):

ÅKER

Hvis dette ikke passer, angi funnstedet ut fra faste terrengmerker (vann, nut, vei, berghammer, trigonometrisk punkt e.l.):

Hvor dypt lå det? oppå jorden Høyde over havet: _____Under hva slags arbeid? NÅR TELEN VAR GÅET Når? OM VÅREN

Ble det sett annet av interesse (trekull, bein, aske, steinheller):

NEI

Dersom her ikke er plass nok, bruk baksiden eller nytt ark.

Ønsker De finnerlønn, eller er funnet gave til Museet? I siste tilfelle vil De få tilsendt diplom med fotografi av oldsaken/sakene. (Stryk under det som passer).

Returneres: Universitetets kulturhistoriske museer, Oldsaksamlingen
Postboks 6762 St. Olavs plass, 0130 Oslo

Handwritten notes in the top left corner, possibly including a date or reference number.

Vedlegg 1 / Tilhører
Sak: 001 7229-2

Dette dokumentet har et for stort format til å kunne skannes i sin helhet.
For innsyn ta kontakt med arkivet ved Kulturhistorisk museum:
postmottak@khm.uio.no

UNIVERSITETET
I OSLO

ARKIV

Elsebeth Basberg
Averøen gård
3500 Hønefoss

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER
Oldsaksamlingen., Vikingskipshuset, Myntkabinettet,
Etnografisk museum
Postboks 6762 St. Olavsplass
N-0130

Deres ref:

Vår ref: 99/55 09/7229-3

Saksbehandler: Mieko Matsumoto

Besøksadresse
Frederiks gate 3

Telefon: 22 85 95 99

Telefaks: 22 85 95 24

E-mail: mieko.matsumoto@ukm.uio.no

Oslo 29. juni 2001

Ringerike

Funn (aks. nr. 99/157) fra Averøen (1/42, 46), ~~Hole~~ kommune, Buskerud

Universitetets Kulturhistoriske Museer har mottatt gjenstandene som ble innlevert av Dem til Ellen Høigård Hofseth ved hennes besøk på gården høsten 1999. Vi er svært glade for at De har tatt vare på og informert oss om funnet.

Funnene består av en skafthulløks og tre plastposer med flintstykker. I følge opplysninger som Hofseth har fått av Dem, er øksen funnet 250 m NV for funnstedet for den tidligere innsendte skafthulløksen, men vi har ikke fått noen opplysninger om hvor gjenstandene i plastposene kom fra. Vi vil derfor gjerne få vite om flintstykkene som lå i de tre plastposene var funnet samme sted som skafthulløksen, eller om de lå i et annet område.

For å sette funnene inn i en kulturhistorisk sammenheng er det viktig at funnstedet og funnomstendighetene blir registrert så nøyaktig som mulig i våre arkiver. Vi ber derfor om at vedlagte skjema blir fylt ut, og at funnstedet markeres så nøyaktig som mulig på det vedlagte ØK-kartet.

Dersom det vedlagte kartutsnittet ikke dekker området for funnstedet, vil vi sette pris på om De gir beskjed slik at vi kan sende Dem et nytt.

Når vi har sett nærmere på gjenstandene, vil vi gi Dem en tilbakemelding på gjenstandenes datering og kulturtilhørighet. De vil også motta Oldsaksamlingens takkediplom samt ytterligere opplysninger som De har bedt Hofseth om.

Vi håper at De har anledning til å returnere skjema og kartutsnitt så snart som mulig.

Vennlig hilsen

Einar Østmo
Professor

Mieko Matsumoto
Førstekonsulent

Kopi : Buskerud fylkeskommune, kulturavdelingen

UNIVERSITETET
I OSLO

ARKIV

Sverre Basberg
Averøen gård
3500 Hønefoss

UNIVERSITETETS KULTURHISTORISKE MUSEER
*Oldsaksamlingen., Vikingskipshuset, Myntkabinettet,
Etnografisk museum*
Postboks 6762 St. Olavs plass
N-0130 Oslo

Deres ref:

Vår ref: ~~99/5511~~ 06/7229-4

Saksbehandler: Mieko Matsumoto

Besøksadresse
Frederiks gate 3

Telefon: 22 85 95 99

Telefaks: 22 85 95 24

E-mail: mieko.matsumoto@ukm.uio.no

Oslo 17. oktober 2001

**Steinalderfunn (C.52601, C.52602) fra Averøen av Bjørke (1/42) og Averøbråten av Bjørke (1/46)
Ringerike kommune, Buskerud**

Universitetets Kulturhistoriske Museer vil med dette takke for enkel skafthulløks av bergart og diverse funn av flint som er funnet av familien Basberg og innlevert av Dem til Førsteamanuensis Ellen Høigård Hofseth, UKM, ved hennes besøk på gården høsten 1999. De innleverte funnene vil inngå som en del av museets samlinger fra Buskerud, og vi er svært glade for å ha fått dem inn. Funn som privatpersoner bringer inn, kaster ofte et nytt og interessant lys over vår fjerne fortid og gir økt mulighet til å forstå ulike områders forhistorie og formidle det videre til dem som bor der i dag.

Vi beklager at De mottar svaret vårt først nå.

Øksen er en liten enkel skafthulløks av finkornet bergart (C.52601) som er slipt over det hele med unntak av nakken som er grovt prikkhugget. Skafthullet er nesten sylindrisk boret. I profilen er eggen konveks, tverrsnittet er avrundet rektangulært. Noen små skader og spor etter plog på oversiden, ellers godt bevart. Øksen er knyttet til jordbrukskulturen i siste del av yngre steinalder, sen-neolitikum, som dateres til omkring 2400 - 1800 f. Kr. Dette er et vanlig redskap som finnes over hele Øst-Norge. Denne typen er kalt "enkel skafthulløks", fordi formen er nokså enkel i forhold til stridøkstypene som hadde vært i bruk tidligere.

De andre funnene av flint (C.52602) består av noen redskaper og avfall fra redskapsproduksjon. De små redskapene, retusjerte flekker eller avslag, samt en rundkjerne, kan være fra både eldre og yngre steinalder. Fordi det er funnet et par stykker som har slipespor på oversiden, er det seg tydelig at disse er produsert under øksoppkjerping. Et fragment av en sidekant av slipt øks eller meisel kan være oppskjerpingsavfall, og ble antakelig brukt som f. eks. kile, slik at begge ender er knust. Redskapsinventaret sett under ett gir ingen tvil om at boplassfunnet er fra yngre steinalder som dateres til 3800 - 1800 f. Kr.

Vi takker hermed for Deres forespørsel om funn tidligere innlevert fra Averøen formidlet av Førsteamanuensis Hofseth etter hennes besøk. Det er riktig at de deponerte funnene bare er en del av de funnene som er innkommet fra Averøen. Fullstendig beskrivelse av funnene (C.37634, C.37635) fra gården ligger ved som utskrift av hovedkatalogen på nettet.

Allerede på 1920-tallet ble det sendt inn funn til Oldsaksamlingen fra Averøen og gårdene rundt. Funnet i 1920 var riktignok bare en ubearbeidet flintknoll, antagelig delt i to av ploegen, men samtidig ble det sendt inn en vakker, regelmessig hugget liten dolk av gulbrun flint (C.22489) funnet av Oluf Røsholm i 1902 i Tyrifjorden, ca. 400 m fra land ved Røsholmen.

Når det gjelder funn av en stor dolk og andre redskap som De nevnte for Førsteamanuensis Hofseth har vi dessverre ingen kjennskap til dem, heller ikke finnes det noe spor av innlevering til vårt museum. Deres ønske om å beholde gjenstandene denne gangen kan dessverre ikke imøtekommes.

Vedlagt er diplom og foto av funnene, samt utskrifter av vår hovedkatalog som gir fullstendig oversikt over de funnene som er innlevert tidligere.

Vennlig hilsen

Einar Østmo
Professor

Mieko Matsumoto
Førstekonsulent

Kopi : Førsteamanuensis Ellen Høigård Hofseth, Oldsaksamlingen
Buskerud fylkeskommune, kulturavdelingen
NIKU, fornminneregisteret
Distriktsansvarlig, Oldsaksamlingens fornminneseksjon

UNIVERSITETETS
KULTURHISTORISKE MUSEER
OLDSAKSAMLINGEN

takker

Sverre Basberg

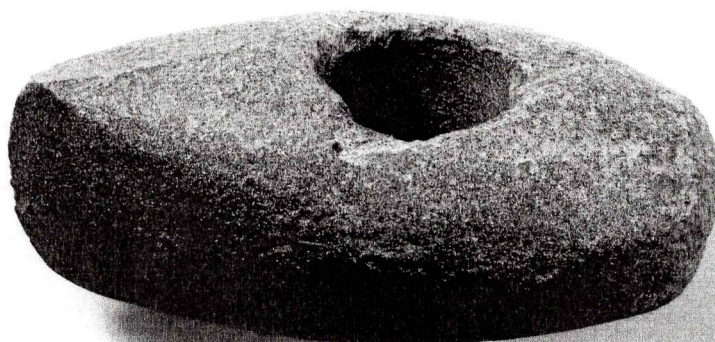
for

Enkel skafthulløks av bergart
museumsnr. C.52601
funnet på Averøen av Bjørke (1/42)

og

Averøbråten av Bjørke (1/46)
Ringerike kommune, Buskerud

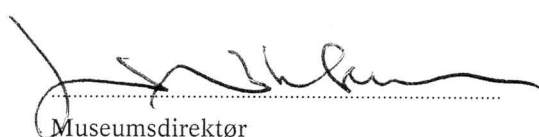
Funnet er fra yngre steinalder

Lengde: 10,7 cm

Oslo 17.10.2001

.....
Museumsdirektør

Egil Mikkelsen

UNIVERSITETETS
KULTURHISTORISKE MUSEER
OLDSAKSAMLINGEN

takker

Sverre Basberg

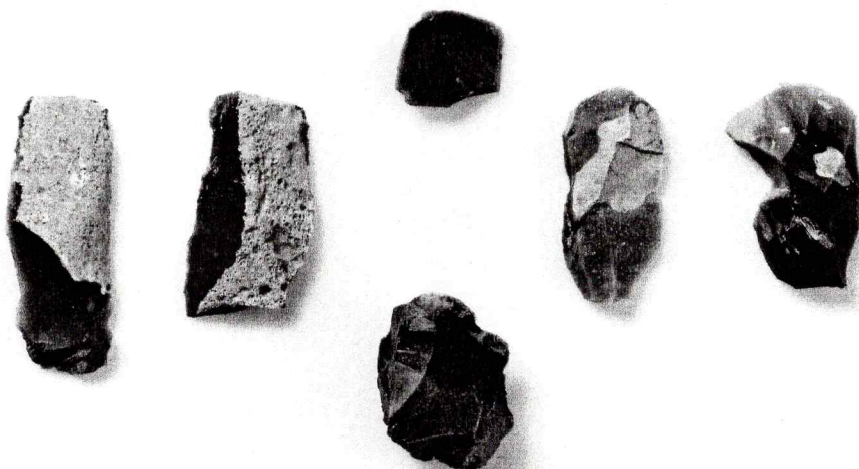
for

Diverse funn av flint
museumsnr. C.52602
funnet på Averøen av Bjørke (1/42)

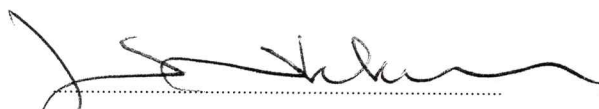
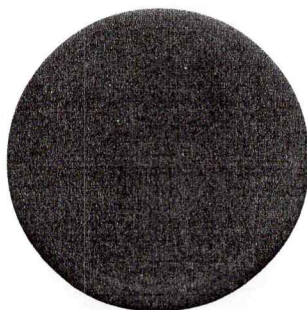
og

Averøbråten av Bjørke (1/46)
Ringerike kommune, Buskerud

Funnet er fra yngre steinalder

Oslo 17.10.2001

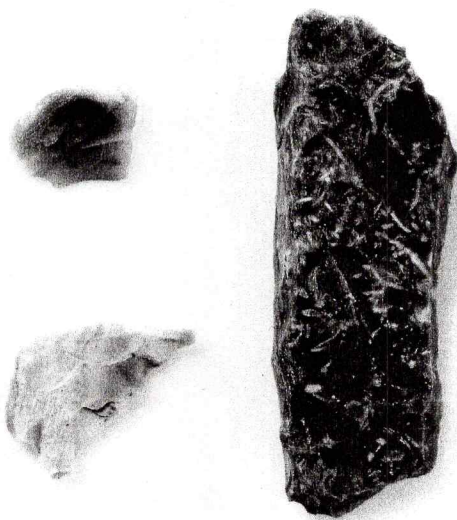
Museumsdirektør

Egil Mikkelsen

C.52602

Løsfunn fra **neolitikum** funnet på AVERØEN av BJØRKE (1/42) og AVERØBRÅTEN av BJØRKE (1/46), RINGERIKE K., BUSKERUD.

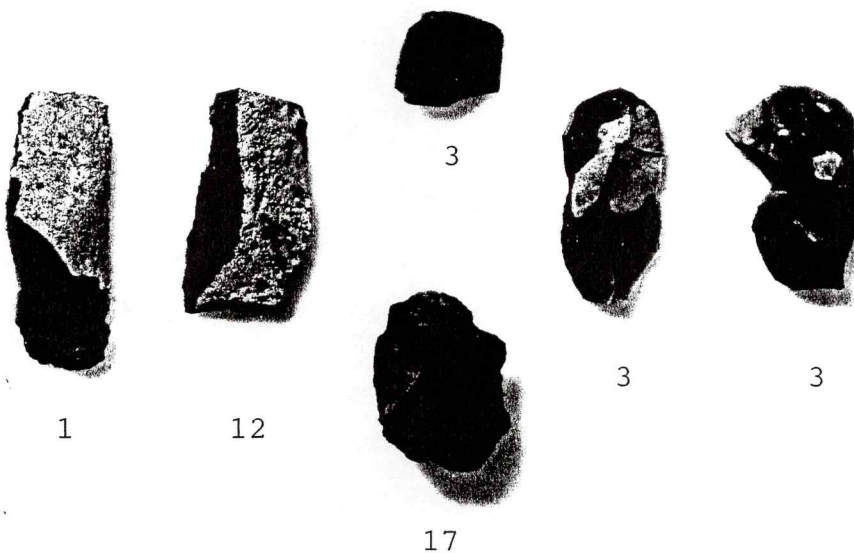
- 10) 1 **fragment** av sidekant av slipt øks eller meisel som kan være oppsjarpingsavfall i økseproduksjon. Fragmenten ble antakelig bruket som f. eks. kile, slik at begge enden er knust. Uregelmessig rektangulær tverrsnitt. Mål: Største lengde 7,7 cm, største bredde 2,8 cm.
- 15) 2 **fragmenter** med spipt spor. Avfall fra sliptøksproduksjon.

C.52602

Løsfunn fra neolitikum funnet på AVERØEN av BJØRKE (1/42) og AVERØBRÅTEN av BJØRKE (1/46), RINGERIKE K., BUSKERUD.

- 1) 1 **flekk**e av flint med retusj i den ene sidekanten, med cortex i dorsalsiden.
Mål: Største lengde 5,6 cm, største bredde 2,1 cm.
- 3) 3 **avslag** av flint med konveks retusj i distalenden ("endskrapere").
Mål: Største lengde 4,4 cm, største bredde 2,6 cm.
- 12) 1 **fragment** av flekkelignende avslag med retusj i den ene sidekanten, som har cortex over halvparten av dorsalsiden.
Mål: Største lengde 4,7 cm, største bredde 2,4 cm.
- 17) 1 **rundkjerne**.
Mål: Største mål 3,6 cm.

C.52602

Løsfunn fra neolitikum funnet på AVERØEN av BJØRKE (1/42) og AVERØBRÅTEN av BJØRKE (1/46), RINGERIKE K., BUSKERUD.

- 10) 1 **fragment** av sidekant av slipt øks eller meisel som kan være oppsjarpingsavfall i økseproduksjon. Fragmenten ble antakelig bruket som f. eks. kile, slik at begge enden er knust. Uregelmessig rektangulær tverrsnitt. Mål: Største lengde 7,7 cm, største bredde 2,8 cm.
- 15) 2 **fragmenter** med spipt spor. Avfall fra sliptøksproduksjon.

